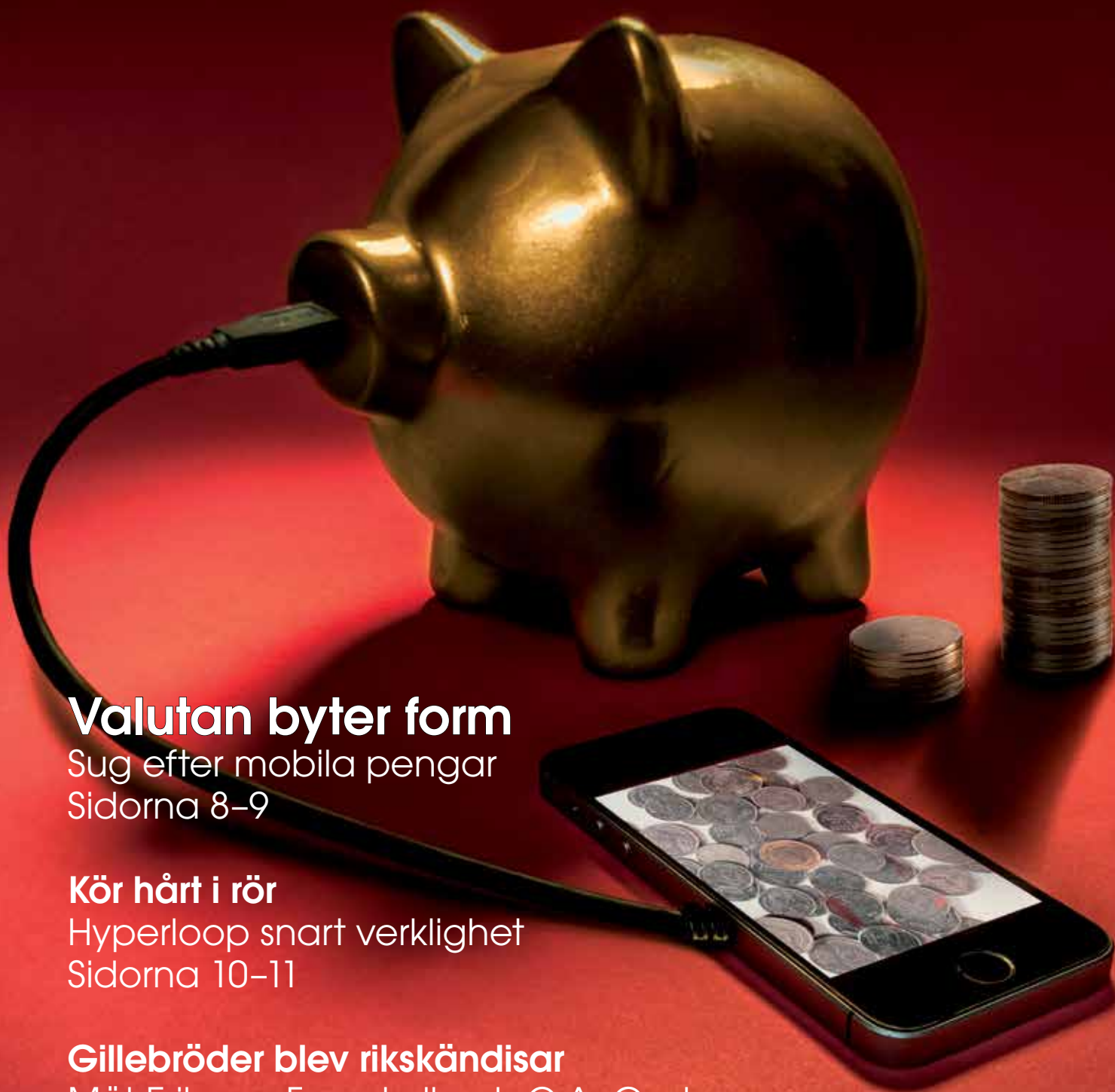

GILLEBLADET

Medlemskrift
för Handelsgillet
i Helsingfors rf

Nr 3 • 2017

Valutan byter form

Sug efter mobila pengar
Sidorna 8–9

Kör hårt i rör

Hyperloop snart verklighet
Sidorna 10–11

Gillebröder blev rikskändisar

Möt Erik von Frenckell och C.A. Gustavson

Aktualitetsseminarium på Hanken den 9 november

Finlands ekonomiska framtid

Handelsgillet i Helsingfors r.f., Ekonomiska Samfundet i Finland r.f. och Svenska handelshögskolan arrangerar sitt årliga ekonomiska seminarium torsdagen den 9 november i Hankens festsal. Seminariet är extra festligt i år då Finland fyller 100 och Handelsgillet 160 år.

Program:

Konferencier: **Juhani Seppänen**, med.lic., journalist

13.45 Publiken intar sina platser (Obs! Viktigt att komma i tid, dörrarna stängs kl. 14.00)

14.05 **Hälsningsord:** Rektor **Karen Spens**, Hanken, ordförande **Johan Hjelt**, Handelsgillet och viceordförande **Mikael Juselius**, Ekonomiska Samfundet.

14.15 **Anförande:** Republikens president **Sauli Niinistö**.

14.35 Kort paus

14.40 **Paneldiskussion: Finlands ekonomiska framtid**
Diskussionsledare: Ekon.dr. **Christina Dahlblom**
Deltagare: Ordförande **Sture Fjäder**, chefsekonom **Heidi Schauman** och riksdagsledamot **Juhana Vartiainen**

15.30 Kaffepaus

16.15 **Finlands ekonomi i ett nordiskt och europeiskt perspektiv**, **Jacob Wallenberg**, styrelseordförande

17.00 **Finland – mittens rike?** **Peter Vesterbacka**, entreprenör

17.45 **Brasdiskussion:** Redaktör **Tuomas Enbuske** intervjuar borgmästare **Jan Vapaavuori**

18.20 Slutord

18.30 Socialt umgänge och servering till kl. 20.00

Deltagaravgifter och anmälan

Deltagaravgift: 85 euro, Festsalen, 65 euro, Auditorium Maximum.

Hankenstuderande gratis i Maxen, anmälningar till alexandra.lonnstrom@hanken.fi

Förhandsanmälningar från och med den 10 oktober klockan 10.00 via Gillets webbplats www.handelsgillet.fi/aktuellt eller via seminariets webbplats www.toppsemi.com.

**Deltagandet bekräftas genom inbetalning till Handelsgillets konto senast tisdagen den 24 oktober:
Nordea FI35 2401 1800 0601 12 eller Aktia FI09 4055 1020 1828 57**

Skriv ditt namn i meddelandefältet.

I priset ingår kaffe och buffé.

Ekonomiska
Samfundet

5

Ledaren

En värld ur balans.

7

Far & son

Pappor, ta med era söner till Hand-
gillet. Klubbarna ordnar introduktions-
program.

8

Valutan ändrar form

Användningen av sedlar och mynt
minskar. Men den underliggande
valutan består.

10

Helsingfors–Stockholm på 28 minuter

Förutsättningar för supertåget
Hyperloop finns. Finland konkurrerar
om testbana.

12

Gillebröder blev rikskändisar

C. A. Gustavson arbetade upp sig till
landets kändaste köpman. Erik von
Frenckell hade flera strängar på sin
lyra. Idrott var en av hans passioner.

14

Välkommen på oktoberfest

Glada Kocken lär ut hur du själv gör den
mustiga tyska maten.

16

Vinspalten

Flera nya Rioja-viner betygsatta.

17

Konst & antik

Unik målning av fotokonstens fader
hänger på Gillet.

18

Börskolonnen

Aktier med hög dividendavkastning kan
vara ett alternativ till depositioner och
räntepapper.

19

Gilleaktuellt

GILLEBLADET

Publikationsutskottet 2017:

Ordförande:
Peter Nordling
Medlemmar:
Matts Dumell
Torsten Fagerholm
Patrik Lindfors
Janne Salonen
Göran Wallén
Christian Wentzel

Ansvarig utgivare:

Johan Hjelt

Chefredaktör:

Peter Nordling,
tfn 050 5595 778

Utgivare:

Handelsgillet i Helsingfors r.f.
Kaserngatan 23 A 12
00130 Helsingfors
tfn 09 669 798
info@handelsgillet.fi

Ombrytning:

Oy Nordinfo Ab, Maj-Len Roos

Annonser:

Tilinurkka Ky, Bo Gerkman
PB 89, 02211 Esbo
tfn 0400 449 724
bo.gerkman@tilinurkka.fi

Tryckeri:

Oy Painotalo tt-urex Ab, Borgå

Utgivningschema 2017:

Nr 1	8.3	deadline	2.2
Nr 2	24.5	deadline	19.4
Nr 3	4.10	deadline	31.8
Nr 4	15.12	deadline	9.11

Pärmfoto: Karl Vilhjálmsón

Inbjudan till Handelsgilletts 160-års Jubileumsfest med damer

Lördagen den 25 november 2017 på Fiskartorpet, i Runda salen, dörrarna till foajén öppnas kl. 17.30 och som festmarskalk fungerar Carl Johan Schauman.

Välkomstdrink serveras utanför Runda salen från kl. 18.00. Efter att deltagarna tågat in i salen och intagit sina platser följer välkomsttal av Johan Hjelt, utdelning av Handelsgilletts utmärkelser och förtjänstecken och därefter middag och program.

Finlands 100-års Signature meny

Förrättstillrik med löjrom från Kuusamo, åländskt skärgårdsbröd och rimsaltad renstek från Salla med lingon samt sockergravad regnbågslax med lantsenap

*

Soppa på jordärtskocka med marinerade trattkantareller och persiljemjolk

*

Lättrökt finsk oxfilé med karamelliserad spetskål med tranbärs-rosmarinsås smaksatt med Napue-gin

*

Chokladkaka med sommarens inlagda jordgubbar, maräng och Lehtikuohu-sabayon

Drycker som ingår i menyn är

12 cl Wine Gallery Suomi Finland 100 Champagne Brut

*

16 cl Wine Gallery Suomi Finland 100 Bordeaux Blanc

*

16 cl Wine Gallery Suomi Finland Bordeaux Rouge

*

Kaffe eller té

Övriga måltidsdrycker beställs på plats och betalas separat.
Efter middagen är baren i foajén öppen.

Efter middagen bjuder Henrik Wikströms sexmannakorkester upp till dans fram till kl. 00.30 och tillställningen avslutas kl. 01.00

Pris 130 euro/person.
I detta ingår välkomstskålen,
Finlands 100-års Signature meny,
program och dans.

BINDANDE ANMÄLNINGAR via
www.handelsgillet.fi

INBETALNING senast den 10.11.2017 på Handelsgilletts konto
Nordea FI35 2401 1800 0601 12 eller Aktia FI09 4055 1020 1828 57.

Klädsel: festdräkt med stora förtjänstecken, jämte Handelsgilletts egna förtjänstmärken

Hjärtligt välkomna!
Styrelsen för Handelsgillet

Per-Erik Lönnfors

En värld ur balans

Allas vårt Handelsgille har en föredömligt bred verksamhet. På vår webbplats står att läsa: "I klubbarna kan medlemmarna odla sina specialintressen såsom biljard, bridge, business, börskunskap, fiske, matlagning, golf, jazz, vin och whisky".

Vi lever i vår lilla värld. Eller våra små världar. Och bra så – dem behöver vi.

Trots att medelåldern i föreningen är hög har vi tryggt kunnat hålla på med detta i flera årtionden. Åren efter andra världskriget har kallats de gyllene 30 för att vi på det hela taget haft fred och en förmånlig ekonomisk utveckling. Världen har varit i balans, och detta har gynnat de flesta också i deras personliga liv.

För några år sedan såg det ut som om detta höll på att förändras. Europa drabbades efter en långvarig finanskris och stor regression av en flyktingvåg, hotande nationalistisk populism, terrordåd, Brexit och Rysslands annektering av Krim. Och som körsbäret på tårtan valet av Donald Trump till Förenta staternas president.

Frågan är om dessa fenomen är orsaker till de balansrubbingar världen i dag upplever, eller resultaten av en djupare utveckling.

Hur som helst har en förändring skett i den "liberala internationella efterkrigsordning" som en tillnyktrad värld byggde upp efter kriget. Om den inte i detalj har styrts av Förenta staterna, är det åtminstone USA som har skrivit föredragningslistan, utgående från sin egen ekonomiska och militära överlägsenhet.

Men världen har förändrats och Amerikas inflytande minskat. Efter en total hegemoni i tiotals år såg USA, efter misslyckade krig i Vietnam och Irak, under Barack Obamas presidentskap ut att backa till en motvillig hegemoni och senast under Trump till en mera begränsad närvaro i världens krigshärdar, under begreppet "off shore balancing". Dock med Amerika först.

När detta skrivs prövas Trumps ledarskap av ett kärnvapenhot från Nordkorea som påminner om det kalla krigets Kubakris 1962. Den löstes på diplomatisk väg av presidenterna John F. Kennedy och Nikita Chrusjtjov. Frågan är om Kim Jong Un och Donald Trump besitter dessa statsmäns mognad.

Krisen berör i högsta grad också den växande globala supermakten Kina. Den är, tydligare än den kontinentala stormakten Ryssland, predestinerad att bli en dominerande och oberäknelig pjäs på det internationella schackbrädet.

Långsiktiga bedömare ser i Kinas uppgång och Förenta staternas nedgång rentav en fara för Thykudides fälla, som ledde till det Pelopponesiska kriget. Athens blomstring hotade Sparta, och en tävlan mellan en ambitiöst växande och en relativt krympande makt, som känner sig hotad, innebär alltid risker för felbedömningar.

Detta är stora perspektiv, som inte direkt berör Gilllets medlemmar. Men i diskussionerna man och man emellan vid de olika klubbarnas inbördes träffar hör man också geopolitiska världsfrågor diskuteras. De intresserar på det personliga planet, och i företags och organisationers framtids-scenarier pockar de allt oftare på att bli uppmärksammade.

Detta väcker frågan om det finns intresse för att oftare behandla världspolitiska frågor också i Handelsgillet verksamhet. Ett naturligt forum är torsdagarnas Gilleaftnar, till vilka säkerhetspolitiska föredrag lockat talrika deltagare.

En annan möjlighet vore att starta en klubb för att diskutera dylika frågor, ett slags geopolitiskt gille. Intresset borde uppstå spontant, eller efter sonderingar bland medlemskåren.

Varje ny idé är, i sin början, i en exakt minoritet av en. Responsen avgör hur den utvecklas.

axtours.ax

För mer information om reseprogram,
pris och bokning, se **www.axtours.ax**

En oförglömlig nyårsafton i Wien 28.12.2017-1.1.2018

Wiener Filharmonikers konsert i Musikvereins gyllene stora sal, i år dirigerad av Riccardo Muti, är vår nyårsresas höjdpunkt. Den åtföljs av ett omfattande ramprogram med utfärder, måltider och musik.
Pris från 2995,- inklusive konsertbiljett och flyg från Helsingfors.

Förfrågningar till Axtours.ax, Yvonne Cronström, groups@axtours.ax eller per telefon 018 – 51217.

Axtours.ax Ab | Storgatan 14 | Tel: +358 18 512 13 | info@axtours.ax

GILLEshoppen

I Gilleshoppen kan du köpa den blivande bästsäljaren Bordsvisor på Handelsgillet, Handelsgillet's manschettknappar och slipshållare samt kondoleans- och gratulationsadresser.

Manschettknappar
+ etui 52 euro per
par.

Slipshållare +
etui 17 euro.

Bordsvisor på
Handelsgillet,
20 euro.

Kondoleans- och gratulationsadresser à 15 euro.

Produkterna kan beställas via Handelsgillet's kansli:
annika@handelsgillet.fi eller tfn 09 669 798.

Avhämtas från kansliet.

FOTO: POND5

Pappor, ta med sönerna: Siktet inställt på klubbarna

Nu lägger Handelsgillet i en högre växel för att engagera flera medlemmar i arbetsför ålder. Målsättningen för projektet Far och son är att på tre år få 100 nya medlemmar i sonkategorin.

Projektet Far och son har sin bakgrund i styrelsens strävan att bredda åldersstrukturen i medlemskåren. Medelåldern bland Gillebröderna är nu 65 år och medianåldern ligger på 70 år.

Far och son är ett av flera projekt, som styrelsen sjösatt och kommer att sjösätta, för att göra det naturligt och intressant för en yngre publik att bli aktiv på Gillet.

En arbetsgrupp bestående av Gillebröderna **Roger Rajalin**, **Robert Salmelin** och **Kaj Åkerberg** har grunnat på frågeställningarna sedan i våras. I slutet av augusti presenterade trion sina tankar för dem som leder den rika floran av klubbar inom Handelsgillet. Tanken är nämligen att den här formen av nyrekrytering ska gå via klubbarna.

Tillsammans med farsan

Idén föddes när Kaj Åkerberg frågade sin son **Robin**, då 23 år, vilka föredragshållare som skulle locka honom och eventuellt hans kompisar till Gilleaftnarna.

– Det något överraskande svaret blev att det skulle vara roligt att göra något tillsammans med farsan, tävla mot andra pappor och söner, till exempel i att skjuta lerduvor eller i snooker berättar Kaj.

Då drog han slutsatsen att klubbarna kan bli en lämplig inkörsport för den yngre generationen.

– De unga betraktar tydligen de traditionella föredragen som lite "old school". Därför tror jag att klubbarna har en avgörande roll för att få med dem, säger han.

Vid träffen i augusti förhöll sig samtliga klubbledare positivt till initiativet och arbetsgruppen och klubbledarna enades om att var och en av de 13 klubbarna under år 2018 försöker ordna en tillställning, speciellt med tanke på far och son-temat.

– Även svärsöner, sonsöner och gudsöner är välkomna. Programmen ska locka en maximal mängd och alla tänkbara far och son-kombinationer, säger Kaj.

Pappa betalar

Vid träffen kunde **Hans "Hasse" Westerberg**, Gillebroder sedan år 1966, berätta att det förr var kutym att fäder introducerade sina söner på Handelsgillet. Med glimten i ögat berättade han hur han föregått med gott exempel.

– JazzGillarna funkar så att sonen leder och fadern styr.

Den styrande fadern tog också upp en annan aspekt som kan ha betydelse för den yngre generationen. Han betalar medlemsavgiften för fem söner och svärsöner.

Kompletterande verksamhet

Robert Salmelin understryker att Far och

son-projektet eftersträvar att komplettera Gillets nuvarande verksamhet.

– Det får inte äventyra basen för de traditionella Gilleaftnarna.

Han betonar att ett medlemskap i Gillet i bästa fall är tredelat: Det ger ett mervärde, medlemmen har roligt och trivs.

– Det är viktigt att de tillställningar, som ordnas för unga potentiella medlemmar, kan erbjuda ett mervärde för dem, något som innebär en utmaning för arrangörerna. Hittar klubbarna på något roligt för unga presumtiva medlemmar ökar förutsättningarna för medlemskap. Också de unga måste trivas. Därför ska vi ta emot dem som fullvärdiga medlemmar, summerar han.

Ny juniorledare

Robin Nygård färsk ledare för Juniorklubben valdes under träffen i augusti till fjärde medlem i Far och son-arbetsgruppen. Han betonade Juniorklubbens roll som inkörsport till Handelsgillet.

Att samtliga klubbar förhåller sig positivt till Far och son-projektet ser redan ut att leda till praktiska åtgärder. Strax innan den här tidningen gick i tryck hade flera av dem föreslagit datum för speciella Far och son-evenemang under nästa år.

Gillebladet återkommer till detta och till hur var och en kan bidra till att engagera den yngre generationen.

Text: Peter Nordling

Ryktet om kontanternas

Sedlar och mynt är som diesel och bensin: Olyckskorparna säger att de hotas av utrotning medan sunda förnuftet och enkel matematik säger att de hänger med länge ännu.

I Finland kan perspektivet lätt bli förvridet då vi hör till eliten i EU gällande elektronisk betalning i någon form. Över 50 procent av alla inköp betalades med kort redan år 2004, och mängden kontantuttag minskar med en hastighet av fem procent per år.

Som en följd stod kortköp för 45 miljarder euro och kontantköp för 16 miljarder euro av de inköp som gjordes i Finland i fjol. Det innebär att 75 procent av alla inköp gjordes elektroniskt.

– Det är omvända världen jämfört med medeltalet i EU, där statistik från Europeiska centralbanken ECB visar att närapå 80 procent av alla inköp fortsättningsvis betalas kontant, säger senior rådgivare **Kari Takala** på Finlands Banks avdelning för kontantförsörjning.

Mobila pengar växer i Norden

Nu har redan nästa revolution skett i Norden, där både pengar och kort ersätts av kontaktlös betalning och betalning med mobiltelefoner. Men i grunden ligger ännu den normala valutan, som alltså enbart byter form.

– För många konsumenter är det inget självändamål att ha pengar med sig. Då det har blivit allt lättare att betala elektroniskt är det ganska självklart att allt fler betalar också små inköp på det sättet. Om sedan kortet ersätts av en telefon är det egentligen ganska egalt eftersom den underliggande valutan är oförändrad, säger Takala.

I Norden är mobila betalningar mellan konsumenter och till företag vardag redan i dag. Det innebär att man med hjälp av en app som är kopplad till ett bankkonto flyttar pengar i realtid med hjälp av motpartens mobilnummer.

I Sverige är "att swisha" en allmän term

för att betala via mobilen i de svenska bankernas gemensamma tjänst Swish. Den har till och med betecknats som bankernas räddning i Sverige, just därför att betalningarna sker så lätt.

I Finland har Danske Bank erbjudit den liknande tjänsten MobilePay i några år. Den kan kopplas även till andra bankers kort och kan användas både till att skicka och ta emot pengar av andra privatpersoner via mobilnumret och till att betala i affärer.

I våras lanserade bankautomatföretaget Automatia den konkurrerande tjänsten Siirto som ger banker och betalningsföretag en infrastruktur att bygga motsvarande tjänster på, med skillnaden att tjänsten är kopplad direkt till ett bankkonto.

Bitcoin en liten spelare

Vid sidan av övergången från kontanter till elektroniska betalningar av olika form, är de så kallade virtuella valutorna, eller kryptovalutorna, en annan sak som kan ändra på synsättet på pengar.

Enligt ECB:s definition betyder ett virtuellt valutasystem (VCS, virtual currency scheme) ett digitalt utbytesinstrument med ett penningvärde som inte är utfärdat av en centralbank, en bank eller ett elektroniskt penninginstitut, och som används som ett alternativ till en officiell valuta.

– Det finns redan över 700 virtuella valutor, av vilka endast få är i aktiv användning. Den mest kända av dem är bitcoin, som åtminstone inte för tillfället utgör

död betydligt överdrivet

– Ett annat hinder är att bitcoin är för långsamt för att användas som allmänt betalmedel i butikerna. Den försvarar sin plats bäst då köparen vill vara anonym vid betalningar på nätet, förutsatt att säljaren godkänner bitcoin som betalningsmedel, säger han.

Skatteförvaltningen tar i alla fall de virtuella valutorna på allvar, så det kan vara skäl att räkna med den. En grundregel är att förluster i samband med exempelvis bitcoinhandel inte är avdragbara, men att vinster är beskattningsbara som kapitalinkomster.

– Jag tror det är logiskt att tänka sig att den tekniska utvecklingen i något skede leder till att kryptovalutorna anpassas till de befintliga strukturerna, säger Takala.

En logisk tanke är också att centralbankerna skulle börja ge ut officiella elektroniska pengar i stil med virtuella valutor. Enligt Takala finns dylika inte ännu, men alla viktiga centralbanker inklusive ECB undersöker för närvarande deras potential.

Text: Bo Ingves

Foto: Karl Vilhjálmsson

Kontantdräparen

Kontaktlös betalning där det räcker att du bara visar betalkortet för betalterminalen vid smärre inköp, är en orsak till att användningen av kontanter minskar kanske ännu snabbare i Finland än man trodde för något år sedan.

Samma typ av NFC-chip (near-field communication eller närfältskommunikation), alltså den teknik som möjliggör kontaktlös betalning med betalkort, finns numera i allt fler mobiltelefoner som alltså kan extraknäcka som betalkort.

Mängden sedlar ökar

De kontanta pengarnas stora fördel är att de är likvärdiga för alla och att betalningen sker omedelbart. Alla kan ändå inte få ett bankkort. Det innebär att det inte går att se ett slut på behovet av kontanter. Tänk på en så enkel sak som veckopengar åt barn.

Enligt statistiken ökar mängden eurosedlar kontinuerligt. Av allt att döma läggs de på många håll undan i sparbörsan, tas med utomlands på resor och används också i hög grad i östhandeln, i tillägg till att kontanter är det populäraste betalningsmedlet i stora delar av Europa.

Men i Finland räcker det med att ställa sig i en kö i matbutiken för att se att allt färre betalar kontant.

Enkäter som Finansbranschens centralförbund gjort visar också på samma trend: År 2004 gjordes cirka 50 procent av alla inköp med kort och 10 år senare hade andelen stigit till 75 procent.

Uttagsställen behövs

Den sällsynta arten kontantbetalare finns i alla fall, framför allt bland den äldre generationen, och därför krävs det ställen där man kan lyfta pengar.

Finlands Banks färskaste Gallup visar en klar utveckling: 87 procent av dem som använder kontanter har lyft dem i en automat. Endast tre procent har besökt banken medan två procent har lyft pengarna vid butikskassan.

Då S-gruppen i augusti meddelade att kedjan ska ta ur bruk alla 300 Otto-automater som finns på kedjans verksamhetsställen fick många, som använder kontanter, säkert skrämshicka.

De facto verkar antalet bankautomater öka i Finland, då de avlägsnade automaterna ersätts med den norska Nokas-koncernens Nosto-automater och då S-kedjan meddelade att ytterligare ett femtiotal automater tas i bruk.

Av allt att döma får vi alltså dras med kontanter länge ännu.

BI

ett reellt alternativ till normala valutor, eftersom det finns endast en begränsad mängd bitcoins, säger Takala.

Proportionen framgår ur statistiken: Den dagliga volymen var 100 000 bitcointransaktioner år 2015. Samtidigt uppgick antalet elektroniska detaljhandelsbetalningar i EU till 274 miljoner per dag.

– Tekniken för hur bitcoin utvinns på webben gör att taket för nya bitcoin definitivt kommer emot om några år, säger Takala.

Skattmasen intresserad

Enligt Takala erbjuder virtuella valutor åtminstone inte ännu någon avgörande nytta för detaljhandeln, framför allt eftersom värdet på bitcoin fluktuerar kraftigt.

Hyperloops pod, eller kanske skyttel, är en strömlinjeformad uppenbarelse som kan ta antingen passagerare eller gods.

Hyperloop

närmar sig verklighet

Hyperloop, den supersnabba tågförbindelse, som elbilmärket Teslas grundare Elon Musk, presenterade 2013, har nu gått från idéskiss till en kort testbana i full skala nära Las Vegas i USA i regi av företaget Hyperloop One.

En av de potentiella Hyperloop-sträckningar som är mest utredda i världen är den från Helsingfors till Stockholm.

Det finns tekniska, ekonomiska och juridiska möjligheter att bygga förbindelsen, visar en förstudie som konsultföretaget KPMG, ingenjörbyrån Ramböll och den svenska juristbyrån Zetterwalls gjorde i fjol på uppdrag av åländska FS-Links. Hela resan på cirka 500 kilometer mellan huvudstäderna skulle ta 28 minuter.

Alan James, internationell affärsutvecklingsdirektör på Hyperloop One, har ett kort och logiskt svar på frågan varför företaget är intresserat av Norden.

– Vi bygger upp partnerskap på olika håll i världen jämsides med att vi utveck-

lar tekniken. Finland och Sverige har en lång tradition av tekniskt föregångarskap, så det skulle kännas tryggt att starta i stor skala här.

Skyddad förbindelse

Salo har flaggat starkt för att få bygga ett forskningscentrum gällande Hyperloop i samband med en testförbindelse mellan Salo och Åbo.

James betonar att det inte är Hyperloop som ska bygga banorna eller tillverka utrustningen för de olika länderna. I stället säljer företaget tekniken till godkända samarbetspartner som genomför projekten.

– Förbindelsen mellan Finland och

Sverige är ett svårt projekt som skulle ge massvis med nyttig information. Därför är vi glada över att staden Salo har gått med som intressent. Testbanan skulle givetvis ingå i den slutliga sträckningen, säger James.

Enligt affärsutvecklingschef **Malcolm Sjö Dahl** på Ramböll är det fullt möjligt att bygga tunnlar för förbindelsen under havsbotten, gräva ner rören på land eller vid behov lägga dem på pyloner i luften.

– Sammantaget skulle Hyperloop bli ett robust trafiksystem eftersom allt ligger inne i ett rör och inte påverkas av väder och vind. Samtidigt är vagnen också skyddad mot yttre åverkan, säger han.

Linjärmotor

Vagnen, eller poden som företaget Hyperloop One talar om, rullar på hjul endast vid stationerna. Poden skjuts iväg av linjära induktionsmotorer där den ena delen finns under podens golv och den andra är inbyggd i spåret vid stationerna.

– Motorn kunde accelerera tåget upp till drygt 1 000 kilometer i timmen på några sekunder, men i praktiken kommer accelerationen att ligga i paritet med regionalflygets för att det skall bli en angenäm transportupplevelse, säger **Otto Hojar**, partner på FS-Links som är Hyperlink Ones huvudpartner i det här projektet.

Då röret är så gott som fritt från luft och vagnen flyter på ett passivt magnetfält uppstår det inte nämnvärda friktionsförluster.

– Därför kan vagnen glida största delen av resan av sig själv. På spåret finns sedan motorer ungefär var sjunde mil för att ge ett farttillskott. Vid ändstationen tas energin tillvara när vagnen bromsar in. Sammantaget är energiförbrukningen därför ytterst liten, säger Hojar.

Han poängterar att Hyperloop inte är ett tåg eftersom det är fråga om enskilda vagnar som svävar iväg med korta mellanrum, fyllda med människor eller gods. Det fina i kråksången är att vagnen alltid skulle åka direkt till sin slutstation.

– Förklaringen är just de små enheterna; med hjälp av ett avancerat styrsystem har varje vagn alltid fri passage till sin ändstation, säger Hojar.

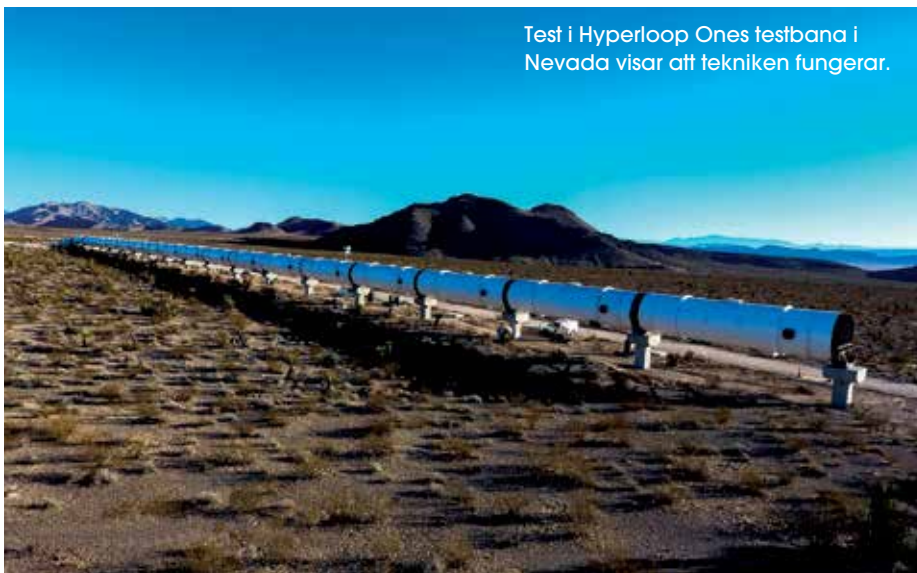
Kan ge mycket arbete

Hojar betonar att Hyperloop kunde vara en ypperlig affärsmöjlighet för företag i Finland och Sverige.

– Företaget bygger ingenting självt utan letar efter leverantörer av rör, elsystem, stolpar och tåg. För att inte tala om kompetenta tunnelbyggare, säger han.

När detta skrivs är inga slutliga beslut fattade om några som helst konkreta åtgärder. I värsta fall förfaller hela projektet, som givetvis trampar på många tår i form av bland annat konkurrerande transportmedel.

Hojar tror i alla fall att systemet kommer att börja byggas nästan i världen inom en nära framtid. Han hoppas givetvis att det blir Finland som blir först ut, men ju längre projektet drar ut på tiden,

Test i Hyperloop Ones testbana i Nevada visar att tekniken fungerar.

Till priset av ett busskort

Tekniken utvecklas av Hyperloop One, baserat i Kalifornien. Bland finansörerna finns franska SNCF och tyska DB.

Finland tävlar med Holland om att få bygga en testbana och i anknäring till den ett forskningscentrum.

Om linjen Helsingfors–Stockholm byggs är tidtabellen för hela bygget 12–15 år.

Sträckan skulle ha totalt elva stationer; Helsingfors–Vanda flygfält, Helsingfors, Esbo, Lojo, Salo, Åbo, Åland, Norrköping, Arlanda, Uppsala och Stockholm.

Den beräknade byggkostnaden för sträckan i Finland är sex miljarder euro. Kostnaden för hela banan beräknas till cirka 19 miljarder euro.

Största delen av intäkterna skulle komma genom månadskort i samma prisklass som bussarna i huvudstadsregionen. En enkel biljett hela vägen skulle kosta cirka 25 euro.

BI

desto mer växer intresset på andra håll.

– Hyperloop Ones testbana i Nevada visar att tekniken fungerar, men nu krävs det ett testcentrum nästan i världen där man skulle testa förbindelsen i operationellt bruk. Här ligger en förbindelse mellan Salo och Åbo väl till, i konkurrens med Holland. Vi tror att ett beslut fattas på hösten, för Hyperloop One måste komma igång på allvar för att kunna hålla sin tidtabell, säger han.

Nordisk superregion

Hyperloop One arrangerade nyligen en ny tävling för att få fram ytterligare en europeisk förbindelse som skulle börja utredas närmare. Eftersom en av de planerade nya sträckningarna är Helsingfors – Tallinn har denna tävling varit på tapeten i finländska medier.

Då målsättningen är att skapa ett nät av

banor över hela Europa är det, enligt Hojar, klart att det måste finnas flera tänkbara linjer som utreds samtidigt.

– Det påverkar dock inte förbindelsen mellan Helsingfors och Stockholm som ligger långt före i planeringsskedet. Det är värt att notera att Estland officiellt flaggade för förbindelsen på ett möte i Kalifornien i augusti, utan att dock ge några ekonomiska löften, säger han.

För FS-Links del är den ultimata målsättningen att det skulle finnas en Hyperloop-förbindelse mellan alla nordiska huvudstäder och Åland inom några decennier.

– På det sättet kunde det skapas en nordisk superregion med internationell slagkraft, säger Hojar.

Text: Bo Ingves

Foto: Hyperloop One

Hedersmedlemmarna Gustavson och von Frenckell:

Köpmannen och ingenjören blev rikskändisar

Kimitopojken Carl Anton Gustavson var antagligen Finlands kändaste köpman – en yrkesbeteckning han stolt höll fast vid trots att mer klingade titlar hade stått till buds. Helsingforsspelens maestro, baron Erik von Frenckell blev pressens älskling och en ytterst populär figur i den nya republiken. Han var som spindeln i nätet och döptes följaktligen till "joka paikan Erkki".

På Floradagen den 13 maj 1969 satte Handelsgillet medlemmar morgonkaffet i vrångstrupen då de ögnade genom Hufvudstadsbladet: "Gustavson lägger ner!" Detaljhandelskedjan Oy C.A.Gustavson Ab i Helsingfors drogs med svag lönsamhet och var tvungen att upphöra. Sammanlagt 19 butiker försvann på några år.

Carl Anton Gustavson (f. 1884) hörde till de selfmade män som förverkligade den amerikanska drömmen, att tack vare egen driftighet arbeta upp sig från små förhållanden till en ställning i samhället. Som sextonåring drog han från Kimito till Ekenäs, kom in på affärsbanan och avancerade två år senare till Isakssons kolonialvaruaffär vid Bulevarden 1 i Helsingfors. År 1909 övergick firman till Gustavson.

Det blev boägget till den på sin tid välbekanta CAG-detaljhandelskedjan och omfattande partihandel. År 1922 inträdde Gustavson som medlem i Handelsgillet i Helsingfors och invaldes i styrelsen 1935. Ordförande var han 1941–52 och därefter hedersordförande från 1964 till sin död tio år senare. Hans meritförteckning över förtroendeuppdrag i merkantila föreningar, speciellt köpmannaförbundet, är lång som en revisionsberättelse. Han var dessutom en av de drivande krafterna bakom grundandet av Svenska köpmannaskolan.

Roligt att leva

Då firman CAG fyllde jämna femtio år 1959 berättade Carl Anton sin livsfilosofi i en intervju i Hufvudstadsbladet:

– Det hela går inte ut på att bli rik, rusa efter pengar. En hyggligt ordnad ekonomi och goda vänner, det är någonting att vara tacksam för.

– Det är när allt kommer omkring väldigt roligt att leva...

C. A. Gustavson avled 90 år gammal, fortfarande symbol för en framgångsrik köpmannagärning. Det enda som kanske grumlade hans sista kalk var att namnet Gustavson försvann från gatubilden, och snart glömdes bort.

Den som däremot stått pall för tiden är **Erik von Frenckell**, på sin tid Finlands betydelsefullaste idrottsledare. Hans karriär i idrottssammanhang tøjde över ett halvt sekel. Bestående minnen av hans förtjänster i Helsingfors är Olympiastadion och Bollplan.

Europas bästa gräsplan

Erik von Frenckell föddes 1887 i en burgen adelsfamilj i Helsingfors och dog som 89-årig i Esbo hösten 1977. Hans farfar hade skapat en förmögenhet med tryckeri-, textil- och tändsticksindustri. Släkten adlades. Erik kunde läsa till diplomingenjör i Dresden, men förefaller att mest ha sysslat med bobsleigh, tennis, landhockey, bilsport och flygning. Allt skulle han ta med sig till Finland.

När Erik och **Ester Margaret** gifte sig år 1912 gick bröllopsresan naturligtvis till de olympiska spelen i Stockholm. Ester var intresserad, men Erik blev lyrisk: "Olympiska spel skall Finland också ha!"

Den åsikten etsade sig in i hjärnan på Erik von Frenckell. Men på den tiden var Helsingfors ännu en småstad med trähus och ett överdrivet pampigt centrum med stenhus i empirestil. Men staden växte och trafiken ökade våldsamt.

Han var 25 år då han återvände till Helsingfors. Han hade sett sin första fotbollsmatch år 1914. Under en promenad norrut passerar han fälten där ryssarna

C. A. Gustavson vid sitt skrivbord i hemmet på Skarpskyttegatan.

brukade ha sina källand. Där får han en lysande idé.

Han tar lån, köper marken vid det gamla kärret och anlägger en gräsplan för fotboll. Det blev dyrt men planen anses inom kort som en av de bästa i Europa. Von Frenckell valdes till ordförande för Bollförbundet och blev halvprofessionell idrottsledare.

Även om fotbollen öppnade internationella dörrar för von Frenckell, var målet mycket högre ställt. År 1919 anställs han som chef för tyska AEG i Finland och skaffade den nybyggda villan i hörnet av Havsgatan och Villagatan 1. Han var invald i Helsingfors kommunalfullmäktige och utnämndes till fastighetsdirektör i stadsstyrelsen i början av 1930-talet.

Kommissarie för OS

Von Frenckell besökte ofta Handelsgillet och var en omtyckt festtalare. Gillebladet skrev hösten 1932:

"Stadsdirektör, diplomingenjör Eric von Frenckell (höll) ett högtintressant, med känd klarhet och bravur framfört föredrag om "finansskrisen, dess orsaker och verkningar. Sällan har något föredrag å gillet åhörts med större intresse..."

Som medlem i olympiska kommittén undgick han inte att stöta samman med landets andre starke idrottsledare, Idrottsförbundets ordförande **Urho Kekkonen**. Von Frenckell lovade Kekkonens huvud på ett fat, men det blev istället han som, efter elva år i riksdagen, vingklippes för sin radikala högerpolitik och åsidosattes under den första rödmyllere regeringens tid i slutet av 30-talet.

Efter olympiska spelen i Berlin 1936 skulle Tokyo ha stått i turen, men ödet ingrep. Japan anföll Kina och med kort varsel erbjöds spelen Helsingfors. Det blev liv i luckan och von Frenckell utsågs till kommissarie för OS 1940. Han återuppstod som Fenix ur askan. Men åtta månader innan spelen borde ha inletts anföll Sovjetunionen Finland och kort därefter stängdes OS-byran.

Tre starka passioner

Erik von Frenckell var en av de centrala gestalterna bakom stadens efterkrigstida tillväxt, ända till år 1955. I tidningsintervjuer lät han förstå, att staden var hans största passion. I verkligheten hade han

Pristagarna i 500 meter singel kajak vid OS i Helsingfors 1952 väntar på att få sina medaljer av Erik von Frenckell. Överst på prispallen Finlands Sylvi Saimo.

två andra lika starka passioner. Den ena var olympiska rörelsen, som kulminerade i sommarspelen 1952, samma år han utsågs till hedersmedlem i Handelsgillet.

– Idrotten är Finlands religion, sade han.

Den tredje passionen kom att undergräva hans goda renommé för resten av livet. Henne träffade han på mordsdagen år 1953 under Djurgårdsloppet. Hon presenterades för honom och prins **Bertil**, Sveriges ställföreträdande kung. Han var 65 år och hon 26, fränskild med dotter och egen mannekängbyrå.

Det slutade med att Ester Margaret satte sig på tvären och den övergivna **Tabe Slioor** läckte ut alla detaljer om förhål-

landet till tidskriften Jallu år 1964.

Hans sista dröm var att Finland ännu en gång under hans levnadstid skulle stå värd för ett olympiskt spel. Det var snuddande nära då Lahtis förlorade mot Grenoble år 1965.

Olympiaåret 1976 delade von Frenckell ut sina sista medaljer i Innsbruck, utan att ha lyckats i sin kamp om att ge Finland ett vinter-OS. Då hade han suttit i olympiska kommittén sedan 1919, längre än någon annan i hela världen.

Text: Matts Dumell

Foto: C. A. Gustavsons familjealbum, Idrottsmuseet/Lehtikuva

Duka till oktoberfest

Oktoberfest, eller skördefest i Tyrolisk stil, är vanligtvis en fest där man äter, dricker och umgås utan alltför strikta protokoll. Trevligast är det om man sitter vid ett

långbord med maten på fat mitt på bordet och gästerna serverar sig själva. Givetvis hör det till att det finns rikligt med avkyllt öl som avnjuts ur stora stop.

Menyn består av grislägg (Schweinshaxe), broiler (Hähnchen) och leberkäse. Recepten kräver noggrann planering och en del förberedelser, men rätterna är inte svåra att

Grislägg

10 personer

Förberedelser: ca 30 minuter

Marinering: 1 dygn

Kokning: 2 timmar

Ugnsbakning: 1,5 timmar

Ingredienser:

4–5	framläggare av gris, även bakläggare går att använda
1 msk	Kummin, obs inte spiskummin
1 msk	fänkålsfrön
3 st	lagerblad
ca 10 st	svartpepparkorn
ca 5 st	kryddpepparkorn
3 %	salt av vattenvikten
1 %	socker av vattenvikten
1 tsk	cayennepeppar
2–4 liter	vatten, beroende på käril

Placera läggarna i ett käril som nätt och jämt rymmer dem eller använd en stadig plastpåse som går att sluta tätt.

Blanda salt, socker och kryddorna i vattnet och rör om tills saltet och sockret löst upp sig. Häll kryddblandningen över läggarna så att den täcker dem helt. Låt stå i kallt i cirka ett dygn (om läggarna är färdigt saltade behöver du inte ha dem i saltlag).

Sätt läggarna i en rymlig gryta med spadet och fördubbla vattenmängden (du kan även hälla bort hälften av lagen och sätta lika mycket vatten till, meningen är att halvera salthalten). Koka upp och låt sjuda under lock i cirka 2 timmar. Låt kallna i spadet.

Skär tvärgående skåror i svålen och sätt läggarna på en ugnsplåt. Stek i ugnen i 175 grader i 1 timme och 15 minuter, höj sedan värmen till 250 grader och stek i ytterligare 15 minuter. Låt dem svalna en aning och servera. Om du lagar dem på förhand kan du förvara dem i kylskåp och sedan värma upp dem i ugnen strax innan serveringen. Läggarna ska serveras varma, men inte heta.

Tips: Du kan tillaga grisbogar enligt samma recept, enklast kommer du undan genom att laga dem tillsammans, men vill du variera smakerna med olika kryddningar, gör dem skilt.

tillreda. Alla maträtter kan tillredas på förhand och sedan värmas precis innan middagen. Råvarorna, i synnerhet grisläggarna finns inte nödvändigtvis i alla mataffärer, själv föredrar jag att handla dem i Hagnäs hall, där får jag allt jag behöver. Grisläggarna kan antingen vara från frambenen eller från bakbenen, de främre är mindre och passar därför bättre, men även bakre läggar kan användas, köp då litet färre.

Saltlagen gör att alla köttbitarna blir saftigare och fördelningen av saltet i köttet blir jämnare. Speciellt broilern blir betydligt bättre om den får ligga i saltlag. Tiden i lagen kan ändras enligt behov men salt- och sockermängden måste då

justeras. Har du köttet i lagen 2–4 timmar, använd 8–10 procent salt, 10 timmar 6 procent och från 1 till 3 dygn 3–4 procent.

Leberkåsen innehåller trots sitt namn varken lever eller ost. Man kan, om man vill ha lite starkare smak i den, tillsätta litet lever, men vanligtvis gör man det inte. Proportionerna på köttet kan ändras, man kan till exempel göra den på enbart griskött eller tillsätta andra kött såsom lamm eller vilt.

Kryddorna kan man givetvis också variera enligt smak och tycke. Det allra viktigaste är att alla ingredienser är så kalla som möjligt, utan att vara djupfrysta. Köttet få inte heller vara för magert, då blir

det grynigt. Leberkåsen är de facto en stor korb utan skinn.

Öl är den naturliga drycken till den här middagen. Själv föredrar jag pilsner med stark humlesmak, men även mörka öl passar väldigt bra. Köp gärna olika sorter, så får gästerna prova på olika smakkombinationer. Det finns även riktigt goda alkoholfria ölsorter som man kan prova på.

Som tilltugg rekommenderar jag surkål, rostad potatis, små kryddgurkor (cornichons), senap och ett rustikt lantbröd.

Prost!

Text & foto: Ben Wiberg

Leberkåse

10 personer

Förberedelser: ca 30 minuter

Tillagningstid: ca 1 timme

Ingredienser:

0,8 kg	malet nötkött
1,2 kg	malet griskött, fetthalt ca 20%
50 g	salt
1 tsk	ingefära, pulver
1 tsk	vitpeppar, malen
1 tsk	muskot, pulver
1 tsk	timjan, torkad
2 tsk	mejram, torkad
2 burkar	öl, 2 x 33 cl

Notera att alla ingredienser bör vara iskalla under tillredningen. Om de är för varma skär sig smeten.

Lägg det kylskåpskalla köttet och ölen i frysen i cirka 30 minuter. Lägg sedan hälften av köttet, saltet och kryddorna i en hushållsmaskin med knivbett. Kör maskinen i 1–2 minuter. Håll sedan långsamt den ena burken öl i smeten medan maskinen går, låt gå ännu ett par minuter. Upprepa med resten av ingredienserna.

Smörj två 1,5 liters formor med smör och fyll dem med smeten. Grädda i förvärmad ugn, 175 grader, i en timme. Låt svalna i formarna. Leberkåsen kan ätas antingen kall eller uppvärmd.

Grillad broiler

10 personer

Marinering: 1 dygn

Tillagningstid: ca 45 minuter

Ingredienser:

ca 5st broilrar, gärna små

Salta broilern som grisläggarna. Koka sedan den i saltlagen med halverad saltmängd i 30 minuter. Ta broilern ur

koklagen och låt den svalna så att ytan torkar. Lägg broilrarna på en ugnsplåt med galler så att bröstfiléerna är uppåt. Grädda i förvärmad ugn, 250 grader, i cirka 15 minuter, sänk sedan temperaturen till 175 grader och grädda i ytterligare 15–20 minuter (skinnet ska få en guldbrun färg). Servera kall eller varm.

Kim Björkwall

Spännande höstviner

Augusti månads nya viner på Alko var verkligt högklassiga och spännande med stor variation. Har valt några av de bästa och prisvärdaste ur denna digra samling.

Vi börjar med ett välgjort bubbel från Nya Zeeland, **549427 Silini Estates Sparkling Cuvée Brut NV**, 12 %, socker 7 g/l, 12,89 euro, 15p (++)). Ljust halmgult, gjort på 100 procent Chardonnay. Yppigt, ren doft av melon, vit persika och citrus. Medelfylligt, utvecklar en fin syra och livliga bubblor. Bra längd med en elegant restsötma i avslutningen. Försluten med en så kallad Zork-kork, med vilken du kan återsluta flaskan. Mycket prisvärt, passar till mingel, snittar och lätta förrätter.

Av många fantastiska vita viner fastnar jag för **592607 Serra Lupini Roer Arneis 2016**, 13,5 %, 14,90 euro, 15,5p (++) som kommer från Piemonte i nordvästra Italien och är gjort på druvan Arneis. Mycket karaktärsfullt, med en intensiv doft av mandel och örter. Medelfylligt med fin syra och utmärkt balans. Ett lite ovanligt och mycket intressant vin som passar till exempelvis en kycklinggryta med färska örter. Vål prisvärt!

Vidare måste nämnas två härliga viner från Alsace. **595687 Bestheim Riesling Grand Cru Schlossberg 2015**, 13 %, socker 6 g/l, 16,90 euro, 17,5p (++) är vackert halmgult med en tydlig petroleumton i doften. Därtill

exotisk frukt som lichi och inslag av aprikos. Torrt med fint anslag och tydlig, hög syra, men balanserad och med en härligt lång eftersmak och en avrundande, väl avvägd restsötma. Mycket prisvärt! Passar väl till kräftor och andra skaldjur.

Den som inte uppskattar den tydliga restsötman kan i stället välja **582877 Vieil Armand Riesling Grand Cru Ollwiller 2016**, 12,5 %, 7 g/l, 16,68 euro, 16,5p(++)). Ljust halmgult, doftar ananas och fruktcocktail med en lätt örtig ton. Karaktärsfullt, medelfylligt och knivskarp ung syra som återkommer i den långa citrustonade eftersmaken. Mycket fin koncentration som dock kommer att utvecklas med några års lagring. Vål prisvärt!

Bland rödvinerna måste också nämnas **480107 Steyning Cabernet Sauvignon 2013**, 15 %, 21,90 euro, 16p (++)). Det kommer från Coonawarra i södra Australien och är gjort på enbart Cabernet Sauvignon. Mörkt och tätt purpurrött, med begynnande mognad. Mycket fylligt och tanninrikt med toner av läder, svarta vinbär, choklad och kaffe. Det känns balanserat med en lång, fin och druvtypisk eftersmak. Passar bra till helstekt entrecôte med bearnaise och en grottlagrad Gruyère från Schweiz. Detta är ett utmärkt alternativ till Bordeaux i samma prisklass. Här får man mognad och karaktär, vilket de flesta Bordeauxer inte når fram till, annat än med lång lagring. Vål prisvärt! Bör dekanteras!

En av de fina Bourgognerna, **480307 Joseph Drouhin Nuits-Saint-Georges 2013**, 13 %, 49,9 euro, 16,5p (+) är ett budgetval. Druvorna (100 % Pinot Noir) har vilat 15 månader på ekfat och därefter 2 månader på ståltank. Mycket ungt, ljust blårod färg och en doft av körsbär, hallon och lätt ekton. Känns slutet, men utvecklar strukturerade fruktsyror som med tanninerna bildar en fin helhet. Kan lagras 2–5 år och dekanteras alltid en timme! Utmärkt till vildfågel och höstens vilt.

På handelsgillet.fi finns noteringar på alla de cirka 70 viner som provades.

Betygsättningen är den 20-gradiga skalan tillsammans med prisvärdhet från ej prisvärd (-) till prisvärd (+), mycket prisvärd (++) och fyndvin (+++).

Unik pastell av fotokonstens fader

Fotografen Daniel Nyblin, som för 140 år sedan öppnade en fotobutik och -studio i hjärtat av Helsingfors, är idag känd som den finländska fotokonstens fader. Fortfarande drivs anrika Atelier Nyblin av ättlingar till Daniel Nyblin.

Få vet att **Daniel Nyblin** (f. 1856 i Drammen, Norge – d. 1923 i Helsingfors), vid sidan av fotograferandet hade måleri och skulptur som hobby, och att ett av hans verk hänger på väggen i Donatorkabinetet på Handelsgillet. Det är fråga om en stämningsfull pastellmålning i blå toner. Den mäter 124 x 86 cm utan ram och föreställer skutor för ankar. Med ram är tavlan 1,5 meter bred, och en av de största och äldsta tavlorna på Gillet.

Klubbhövding på Gillet

Daniel Nyblin tycks ha varit en aktiv medlem i Handelsgillet, för i historiken "150 år Gilleliv och stad i förvandling" framkommer det att han valts till klubbhövding. På sida 42 står att läsa:

"Systemet med klubbhövding som en samlande kraft under klubbaftnar och arrangör av nöjestillfällen stötte snart på samma svårighet, som återkommit många gånger senare: var hitta lämpliga personer med intresse för uppdraget? För mars månad 1887 valdes Daniel Nyblin, konstnär och fotokonstens grand old man i Finland. Efter honom förföll tillsättandet av klubbhövding för denna gång."

Målningen signerad Daniel Nyblin 1890 är en raritet eftersom ingen av hans släktingar – **Torleif, Roberto och Ragnar Nyblin** – som Gillebladet talat med känner till flera tavlor som han skulle vara upphovsman till.

Däremot är det känt att han vann en ofentlig tävling gällande ett minnesmärke över finska kriget. Minnesmärket restes på slagfältet i Jutas i Nykarleby år 1885. Man vet också att han deltog med tavlor i Finska konstföreningens utställningar åren 1902 och 1903.

– Han målade nog några tavlor att ge bort åt vänner, berättar Ragnar Nyblin,

släkt till Daniel i rakt nedstigande led. Det kan finnas fler målningar, men inga som är dokumenterade.

Historiskt värde

Mikael Schnitt, chefsintendent vid Hagelstam & Co är konfunderad. Under sina drygt 30 år i auktionsbranschen har han aldrig stött på en målning av Daniel Nyblin.

– Man skulle anta, att han målat också

mindre tavlor om han målat en så stor baddare. Fotografier av honom har man stött på, men det är en annan sak.

Eftersom det inte handlar om en etablerad konstnär vill Schnitt inte tala om det ekonomiska värdet, utan betonar att värdet främst är historiskt, just därför att upphovsmannen är Daniel Nyblin.

Text: Annika Borgström

Foto: Atelier Nyblin

Källor: "150 år Gilleliv och stad i förvandling" av Bo Finne, Museiverket, Wikipedia, artikeln "Daniel Nyblin" av Tuomo-Juhani Vuorenmaa

Mycket bevarat

– Daniel Nyblin främjade fotograferandet som hobby och yrke och grundade bl.a. Amatörfotografklubben i Helsingfors år 1889.

– Hans ateljé arbetade främst med porträtt, men sålde också bilder av kända personer, landskaps- och stadsvyer samt reproduktioner av konstverk.

– Museiverket har digitaliserat 350 av Atelier Daniel Nyblins studiobilder från åren 1877–1878. Man kan titta på dem på nätet i kuvakokoelmat.fi.

– Nyblins samling, som förvarats vid Museiverket sedan 1932, omfattar 140 000 glasnegativ från åren 1877–1920. Av dessa har 3 000 omvandlats till elektronisk form och man kan bläddra i databasen i Museiverkets kundtjänst.

Roger Köhler

Från räntor till aktier

Vi har fått uppleva en rekordlång uppgång på börsen samtidigt som den allmänna räntenivån länge varit nära noll eller till och med negativ. Att det finns ett klart samband mellan dessa utvecklingstrender är uppenbart och obestridligt.

I slutet av 2016 hade de finländska hushållen sammanlagt 85 miljarder euro på bankkonton, 36 miljarder i börsaktier och 22 miljarder euro i olika placeringsfonder.

Inemot 800 000 finländare äger privat aktier i börsbolag. En typisk aktiesparare äger aktier i tre bolag och har en årlig dividendavkastning på 500 euro.

Eftersom ränteavkastningen för bankbesparingar har varit väldigt låg, har många ränteplaceringar valt eller börjat dryfta, bättre avkastande placeringsalternativ.

Goda dividendbetalande börsbolag har blivit ett bra sparalternativ också för den mindre riskbenägna spararen som hittills undvikit aktier och närmast varit intresserad av en god och säker avkastning.

Aktier avkastar bäst

Avkastningen på en aktieplacering utgörs traditionellt av dividender och en eventuell värdestegring för aktien. På senare tid har intresset för aktier, sett enbart ur dividendperspektiv, dock märkbart ökat.

Historiskt har den årliga dividendavkastningsprocenten på Helsingforsbörsen varit cirka 4 procent medan den totala avkastningen uppgått till cirka 8 pro-

cent. Sålunda har dividendavkastningen utgjort ungefär hälften av den totala avkastningen.

Den relativt höga dividendavkastningen jämfört med traditionella ränteplaceringar har förklarats med den högre risk, som alltid ingår i aktieköp.

Dividendavkastningen räknas genom att dividera dividenden med den rådande aktiekursen.

I och med att aktierna generellt stigit i pris, har dividendavkastningskravet också stigit.

I dag väljer många nya aktieplaceringar att placera i så kallade kvalitetsbolag vars dividendutdelning är förutsägbar och stabil också på längre sikt.

Olika dividendpolicy

Bolagen delar ut en del av sin vinst till aktieägarna som dividend och lämnar vanligtvis en del kvar i bolaget.

För den som strävar efter att erhålla en jämn avkastning gäller det att välja bolag som fokuserar på och vars balansräkning tillåter, en jämn dividendutdelning. Utdelningen är då mindre beroende av ett enskilt års resultat. Typiska bolag i denna kategori är Fiskars, Sampo, Fortum och Huhtamäki.

Omvänt hittar vi bolag som inte eftersträvar att dela ut resultatet åt sina aktieägare i form av dividender utan främst strävar efter att stärka sin balansräkning eller göra företagsförvärv.

Ofta är det då fråga om nyetablerade bolag eller krisbolag med en avsevärt högre riskprofil. I dessa fall är placerarna närmast intresserade av en möjlig värdestegring i aktien.

Drygt 70 procent av bolagen på Helsingforsbörsen betalade senaste år dividend till sina ägare.

Bolagen kan betala ut olika andelar av den årliga vinsten i form av dividender.

I medeltal utbetalades senaste år 60 procent av vinsterna i form av dividender. Trenden har varit stigande.

Vissa bolag har helt eller delvis ersatt dividendutdelningen genom återköp av sina egna aktier. Bolaget köper då tillbaka sina aktier och makulerar de aktier det köpt varvid antalet aktier i bolaget minskar. Placeraren drar då nytta av värdestegringen vid försäljning av aktierna.

Nytt är också att utbetala dividend två eller flera gånger per år.

Vad kan vi förvänta oss framöver?

Man har redan länge talat om att räntorna någon gång måste börja stiga, vilket skulle innebära en negativ press på aktiekurserna. Hittills har vi dock inte sett att centralbankerna i någon större omfattning skulle göra något drastiskt för att "återställa" styrräntorna till en "normalare" nivå.

Alla bubblor spricker dock förr eller senare. Tyvärr är "förr eller senare" ingen förutsägelse om exakt när.

Foto: Peter Norrling

I Mannerheims fotspår

Under Handelsgillet jubileumsår är marskalken av Finland, **C.G. Mannerheim**, ett centralt tema. I somras ordnade Handelsgillet en utfärd till Mannerheims födelse- och släktgård Villnäs och en till hans jaktstuga i Loppis.

Söndagen den 4 juni, dagen då C.G. Mannerheim skulle ha fyllt 150 år, besökte två busslastar med Gillebröder jämte damer, ungefär 100 personer, Villnäs. Barockslottet, som stod färdigt i slutet av 1650-talet, är beläget cirka 30 kilometer norr om Åbo.

Villnäs övergick i statens ägo år 1961. Mellan åren 1962 och 1967 inreddes karaktärshuset och flygelbyggnaderna till museum. Museet öppnade sommaren 1967. Mycket av de gamla väggfärgerna

och -målningarna har tagits fram under nyare lager. Men största delen av inredningen kommer från Nationalmuseum, därför att endast en liten del av den ursprungliga bevarats.

Deltagarna i utfärden guidades genom de tre våningarna, inredda så att de representerar olika århundraden. Besökarna var tydligt imponerade av vad de såg i form av möbler, konst och andra inredningsdetaljer och lösningar: rokoko-, gustavianska och biedermeiermöbler, kristallkronor, imposanta tapeter, kristallkronor och en harpa. Stora sängkammaren med en himmelssäng, vars gobelänger är vävda omkring år 1700 tog priset.

I besöket ingick också en avstickare till den intilliggande riddarparken. Där

har ett minnesmärke och minnesstenar över de 191 Mannerheimriddarna rests. Gillebroder Carl-Fredrik Geust berättade om riddarna och trupperna som stred för Finland under andra världskriget.

Pansaröversten **Ruben Lagus** var den första Mannerheimriddaren, den högsta krigstida utmärkelsen. Mannerheim var själv nummer 18, därför att han ursprungligen inte själv tänkt ta emot utmärkelsen. Flygkapten **Hans Wind** är den kändaste riddaren. Han var en av fyra som premierades två gånger.

Från Villnäs gick färden till Gullranda, presidentens sommarresidens utanför Nådendal. Här fick resenärerna nöja sig med att guidas runt i den välskötta parken. Granitborgen, som affärsmannen **Alfred Kordelin** lät bygga så att den stod färdig år 1916, skymtade dock hela tiden i bakgrunden.

Utfärden avrundades med middag i Nådendal.

Mannerheimtemat fortsatte då Gillet inledde höstterminen med en utflykt till Mannerheims jaktstuga i Loppis. Mannerheim var en flitig jägare och fick stugan i 75-årsgåva.

Stugan byggdes ursprungligen i Keihänsniemi vid Lieksajärvi, men evakuerades under fortsättningskriget till Finland.

De 30-tal Gillebröder, som deltog i halvdagsutfärden fick höra om både stugan och Mannerheim, men också om marskalkens mat- och dryckesvanor.

Utfärden kröntes av en middag bestående av marskalkens seljanka (fisksoppa i rysk stil) och vorschmack samt sachertårta och kaffe.

PN

I början av september besökte ett 30-tal Gillebröder Marskens jaktstuga i Loppis.

Foto: Kaj Åkerberg

Handelsgillet firar 160 år: Gräv fram fracken!

Den 30 november 1857 lämnades till Kejsarliga Senatens Economie Departement en ansökan om att få grunda "Handelsbiträdenas Förening i Helsingfors. Skrivelsen var undertecknad av femtiofyra personer, det övervägande flertalet handelsbiträden men även självständiga handlare.

Det var så Handelsgillet grundades, samma år som den första fotografiska bilden togs i Helsingfors. Idag är Handelsgillet landets äldsta klubb, med fina traditioner, även om en del av traditionerna har slitits av tidens tand. I stadgarna stiftades nämligen bland annat: "Enär föreningen åsyftar moralitet och upplysning, må några sprituoosa drycker icke vara i dess lokal tillgängliga; och äro kort- och andra hazardspel på det strängaste jemväl förbjudne".

Torsdagen den 30 november är alltså det "riktiga jubileumsdatumet". Dagen inleds kl. 10.00 med uppvaktning och kransnedläggning vid de tidigare hedersordförandenas samt hedersmedlemmen **Carl Gustaf Mannerheims** gravar på Sandudd.

Klockan 12.00 tar Handelsgillet emot uppvaktningar av inbjudna gäster i Donatorn. Därefter serveras lunch. Jubileumsårets sista gilleafton torsdagen den 30 november

är festligare än normalt, klädseln är mörk kostym. **Bo Finne** håller festtal.

Under kvällen avtäcker general **Jaakko Valtanen** en Pro Patria-tavla. Den är resultatet av ett gediget forskningsarbete som Gillebroder **Rolf Svanljung** utfört.

Jubileumsfest på Fiskis

Den stora Jubileumsfesten firas lördagen den 25 november på Fiskartorpet med festtal, middag, sång och dansmusik. Klädseln är festdräkt (frack, uniform eller folkdräkt) eller mörk kostym med stora förtjänstmärken, jämte Handelsgillet egna förtjänstmärken.

Festen inleds med cocktails utanför Runda salen. Före middagen delar handelsgillet ut utmärkelser och förtjänsttecken.

Inbjudna gäster är donatorerna och hedersmedlemmarna med damer. General **Gustav Hägglund** håller festtalet. Festmarskalk och sångledare är **Carl-Johan Schauman**.

Programmet är delvis en överraskning, men det vankas åtminstone sånguppträdande på operanivå och dans till **Henrik Wikströms** sexmannaorkester.

Bindande anmälningar till Jubileumsfesten den 25.11 via www.handelsgillet.fi.

Nya vindar i Biljardklubben

Gillebroder **Claus Sundberg** har sponsorerat Biljardklubbens förnyelser via sitt företag Belissima Ab. Alla bord har fått nya vita skyddsdukar försedda med Handelsgillet logotyp. Biljardsalen i klubbtrummet har genom dem fått ett enhetligare och stiligare utseende.

Ett av snookerborden har totalrestaurerats med slipade och lackade vallar. Vallarnas gummidelar och dukar samt alla påsar och läderdon har förnyats. Bordets nya Strachan-duk är både stryktålig och snabb. Samtidigt förnyades också specialkrattorna och klubbens egna köer för både Snooker och Pool. Arbetet i biljardtrummet fortsätter under hösten i och med att krattorna förnyas och utrymmet för köer och bridgebord sätts i skick.

Nytt är också att Biljardklubben blivit medlem i Finska Biljardförbundet. Det ger klubbens medlemmar en möjlighet att delta i de nationella tävlingar som förbundet arrangerar. Biljardklubben sköter naturligtvis själv om medlemsavgifterna och spelarna betalar sina egna licensavgifter. Klubbens förkortade namn inom

GolfGillarna rekordaktiva

GolfGillarna spelade den här säsongen totalt 21 tävlingar. Den första hölls redan i slutet av april på Pickala i Sjundeå. Förhållandena var inte helt ideala för golf då snöslask föll ymnigt den morgonen. Efter en kort uppskjutning kunde spelarna genomföra tävlingen med 46 ivriga GolfGillare. Totalt har över 100 spelare deltagit i årets tävlingar.

Den kalla våren påverkade onekligen banornas skick under början av säsongen, men intresset påverkade det inte. I skrivande stund har 18 tävlingar med över 800 spelade golfrundor genomförts. Sommarvädret var inte heller det bästa men GG hade god tur med vädret då endast Rön-

nästävlingen i juni drabbades av mycket regn. Okej, visst fick vi litet snö på Nevas i maj. Annars var det soligt och mycket, mycket myggfritt.

GG Touren fortsätter till slutet av november då klubben kan utlysa vinnarna i båda tävlingsklasserna.

I augusti spelades GG:s Mästerskaps-tävlingar. Mästerskapspokalen (Slagspel, SCR) vanns av **Harry Damsten**, tvåa var **Odd Berg** och trea **Paul Schanner**.

Gillepokalen (Poängbogey) vanns av **Kurt Feldt**, tvåa var **Rolf Svanljung** och trea **Tom Björkbom**.

Tävlingen i Hangö i slutet på augusti blev historisk. Färske GolfGillaren **Martin**

Holmberg gjorde under sin allra första GG-tävling en Hole In One! Det var första gången under GolfGillarnas sextonåriga historia och firades med bubblande drycker.

I Hangö spelades också om Veteranpokalen för alla 70 år fyllda. Vinnare blev **Marcus Becker**.

Säsongens avslutningssitts med prisutdelning och sammanfattning av det gångna GG-året kör igång i Donatorn den 4 oktober klockan 18.00. Välkommen med.

Bengt Sjöblom

Biljardförbundet är HGB (Handelsgillets Biljardklubb). För mera information, se klubben på webben eller kontakta **Tomas Köhler** eller **Roger Rajalin**.

Biljardklubben inledde hösten 2017 måndagen den 4 september då den nionde deltävlingen i snookercuppen spelades.

Kom ihåg årets Skinkguerre, som ordnas fredagen den 15 december klockan 18.00. Guerren är en traditionell tävling för alla Gillemedlemmar. Man behöver inte vara en van biljardspelare för att delta bara man träffar bollen, som är föremål för stöten.

Alla Gillemedlemmar inbjuds att delta i biljardklubbens verksamhet. Vi träffas varje måndag kl 17.00. Från och med måndagen den 4 september spelas deltävlingarna i snookercuppen varannan måndag, övriga måndagar är träningskvällar. Då kan biljardklubbens medlemmar introducera spelet för intresserade.

Biljardklubben riktar ett hjärtligt tack till Claus Sundberg för sponsoreringsen.

Roger Rajalin

Marcus Becker vann Veteranpokalen.

HANDELSGILLET GRATULERAR

Wasenius Hasse, ing.
80 år 5 oktober

Dahlström Krister, ing.
75 år 8 oktober

Jansson Stig-Olof, ing.
75 år 8 oktober

Juslin Lars, försäljn.chef
70 år 12 oktober

Nordström Kaj, EM, nat.kand.
70 år 17 oktober

Sundström Henk, pilot/företagare
50 år 17 oktober

Rinne Kurt, DE
75 år 28 oktober

Ekström Leif, vd
75 år 31 oktober

Lehtinen Antero, byggmästare
85 år 2 november

Nyholm Frej, pens. inköpare
75 år 2 november

Turja Tom, CGR-revisor
70 år 6 november

Ahonen Kaj, pens. skeppsmäklare
80 år 11 november

Svartström Robert, vd
75 år 12 november

Luomanen Klaus, PM
75 år 15 november

Morén Erkki, apotekare
75 år 21 november

Rajalin Roger, vd
70 år 23 november

Widén Karl-Gustav, apotekare
75 år 29 november

Lindgren Sten, DI
75 år 30 november

Wickholm Herbert, pens.
75 år 1 december

Falenius Klas, ing., DE
70 år 4 december

Mangström Ole, agrolog
100 år 4 december

Saurén Christian, merkonom
80 år 10 december

Damström Håkan, ing.
70 år 10 december

Magnusson Aarno
75 år 11 december

Glantz Carolus, DE
75 år 11 december

Salokangas Wisa, ekonom
75 år 11 december

Mikander Bill, ing.
75 år 15 december

Charpentier Mikael, DE
70 år 20 december

Hasselblätt Ben, EM
50 år 29 december

Blomstedt Paul, FD
40 år 30 december

Kronlöf Krister, pol.mag.
75 år 31 december

Nya medlemmar

Styrelsen har antagit följande nya medlemmar till Handelsgillet:

Hans von Hertzen, Niclas Ingves, Kristian Nyman, Clas Smeds och Martin Willför.

Nästa nummer av Gillebladet kommer den 15 december.

Fiskeklubben fyllde 25 år

FiskeGillet, numera Fiskeklubben, har firat 25-årsjubileum. Klubben grundades 1992 och är således en av de äldre klubbarna inom Handelsgillet.

Klubbens ändamål är att väcka intresse för och att främja fritidsfiske och sportfiskeanda bland medlemmarna. Klubbens idé är att hålla igång en verksamhet, där medlemmarna deltar enligt sin egen tidtabell och sitt eget intresse för olika evenemang.

Verksamheten har under de gångna 25 åren i huvudsak bestått av fiskeresor (över 60 resor), till både när och fjärran, från Göteborg och Klädesholmen i söder till Nordkap i norr, från Trondheim i väster till Kolga i Estland i öster.

Klubben har gjort exkursioner till olika tillverkare av fiskeredskap, ordnat kurser i pilk- och flugfiske samt festligare tillfällen såsom kräftskivor, surströmmingsfester, men också kurser med fisk i matlagning.

Trevligt umgänge och god kamratanda har stärkt medlemmarnas samhörighet. Klubben har 14 aktiva medlemmar och fiskehövding är **Henrik G. Sundström**.

Som Ständig sekreterare verkar **Sven-Olof Kullberg**.

Sittande från vänster: Bo Gerkman, Klas Weber, Sven Sundström, Stig Hellbom, Hans Hägg.

Stående: Sven-Olof Kullberg, Jarl Hjort, Claes Lagerstedt, Bengt Johansson, Bengt Broman, Henrik G. Sundström, Bror Hagman, Carl-Johan Björkstén. Förhindrad var Göran Hoving.

Brödrafonden sponsorerar

Stiftelsen Handelsgillet i Helsingfors Brödrafond håller en extra utdelning med anledning av Handelsgillet 160-års jubileum.

Handelsgillet jubileumsår till ära vill Brödrafonden ge sina medlemmar en liten guldkant i tillvaron genom att sponsora deltagandet i Handelsgillet 160-års jubileumsfest den 25 november. Brödrafonden har reserverat 20 bidrag på max 300 euro att utdelas för detta ändamål.

Bidragen beviljas med stöd av en ansökan som den sökande, eller annan person, riktar till styrelsen för stiftelsen. Blanketter finns att skriva ut på Gillets webbplats, handelsgillet.fi > Aktuellt, efter festinbjudan. Blanketter fås också på Handelsgillet kansli. Ifylld blankett skickas till kansliet.

Ansökningarna behandlas konfidentiellt.

KNORRING

www.knorrings.fi

ÄYRIÄISTUKKU

HAVETS DELIKATESSER...

ÄKTA, RYSK KAVIAR
LÖJ-, SIKROM
HUMMER
INHEMSKA KRÄFTOR
JÄTTERÅKOR
TONFISKFILE
MUSSLOR

ÖVER 60 OLIKA SKALDJUR OCH
ODJUR!
LEVERANS VID
HUVUDSTADSREGIONEN
RING 7745 020 / KIM LIEMOLA ELLER
TOM LIEMOLA

Frisch Haus Finland Oy

Gamla Vintervägen 8
00580 Helsingfors
tel. (09) 7745 020
fax (09) 7745 0211

www.ayriacistukku.fi
info@ayriacistukku.fi

Svenska småbruk och egna hem Ab

Pb 35, 10211 Ingå, Ola Westmansallé 5
Tel. 09-644 761, 0400-477 008
Fax 09-601 262

Oy K-O Nyman Consulting Ab

VVS Planering och övervakning
Maiju Lassilavägen 2, 00400 Helsingfors
Tel. +358 9 587 1833

EST. 1874

KOLSTER

**PATENT-,
VARUMÄRKES-
OCH
JURIDISKA
TJÄNSTER
UNDER ETT TAK.**

WWW.KOLSTER.COM

KONKRETA FÖRDELAR MED
IMMATERIELLA RÄTTIGHETER®

Sundholmsplatsen 1, 00180 Helsingfors
Tfn 020 137 0500 | kolster@kolster.fi

Posti Green

Vi gratulerar 160 åriga Handelsgillet

Teknisk handel

Oy Man Berg & Son Ab
www.manbergson.fi

VVS-automatik

Eco-Paronen Oy
www.eco-paronen.fi

Restauranger

Restaurang Cantina West
www.cantinawest.fi

Festkläder

**Frackar i olika material,
nu också ylle!**

Kontakta Br Charles Elmgren
info@formtex.fi eller 0400 440 899

formtex.fi

Ventilation

Robovent Kb
tfn 044-5606087
roboventdick@gmail.com

Parkett

Parkett G Lytz
tfn 09-66 11 44

Trädgårdsföretag

Trädgårdsbehov?
www.sofianlehto.com
Gillebroder Börje Fri
tfn 0400-690 381

Patenter

Seppo Laine Oy
www.seppolaine.fi

Byggföretag

Nikkilän Huolto Oy
tfn 0400-202 090

Inredningstextiler och tapeter

Lauritzon & Co Ab

Förpackning

Oy Dahlberg & Co Ab
www.dahlberg.fi

Valuable advice

Gogrow Oy
www.gogrow.fi

Annonser

bo.gerkman@tilinurkka.fi